

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr.
V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXX.

V Ljubljani 5. vinotoka 1877.

List 40.

Letošnji čudež sv. Januvarija v Neapolu in stopota oterpnjenih grešnikov.

Zadnjič je „Danica“ prinesla čudež sv. Januvarija, kakor se navadno godi vsako leto. Ravno pa je naznaila „Libertà Cattolica“ v Neapolu (21. sept.), kako se je tudi letos ponavljal ta čudež. To-le pripoveduje:

V sredo, 19. septembra, ko je obletnična slovesnost neapolskega patrona, sv. Januvarija, proti devetm dopoldne so v častitljivi kapeli, ki se imenuje „zakladnica“, vzeli iz omare predrago svetinjo kervi svetega škofa in mučenca; tam namreč je bila shranjena zadnji dan majnikove osmine, ki se vsako leto obhaja zaradi prenašanja te sv. kervi. Vzeta je bila svetinja iz omare v pričo prečastitih prelatov, udov preslavnega odbora, ki je sestavljen za ta namen, in silo velike množice ljudstva.

Našli so kri sterjeno in v ravno tistem stanu, kakor je bila, ko so jo zadnjikrat shranili v omaro, to je, do gerla je napolnovala steklenico.

Postavijo jo vštric svete glave svetnikove, in začno se molitve. Čez uro in deset minut se kri zniža v steklenici tako, da ostane za perst praznote in se stopi, to je, postane tekoča.

Zdaj zapojejo „Te Deum“, eden topničarjev (kanonirjev) kraljevega mornarstva z velikih stolpov stolne cerkve z zvestavo dá znamenje, da se je čudež zgodil. Po stari navadi potem s terdnjave sv. Januvarija na nanosu (molo) v pozdrav en in dvajsetkrat ustrelé s kanonom, in nato so slovesno zapeli zvonovi po cerkvah. Svetinje so slovesno prenesli zdaj na véliki altar metropolitanske cerkve, kjer je kardinal vikši škof imel véliko pontifikalno mašo. Karavana sto in petdeset francoskih romarjev se je bila razpostavila prav pri zakladnem altari, da so opazovali čudežno stopljenje kervi sv. Januvarija. Včeraj, 20. sept., so v zakladni kapeli našli kri sterjeno, ko so jo pa pokazali ljudstvu, se je zopet raztopila.

V življenji sv. Januvarija se bere med drugim, da poglavar Timotej, ki je bil Januvarija in njegove tovarše ukazal ob glavo djati, je bil kar precej po tem ukazu oslél. Sv. Januvarij pa je hotel pokazati, kako kristjan tudi svoje smertne sovražnike še ljubi, se je poglavarja usmilil, je molil, naredil čez-nj križ, in kar neutegoma je sovražnik zopet spregledal. Na toliki čudež se je spreobrnilo veliko ljudi, ki so bili vsi pretreseni. Tudi poglavarju je rekel Januvarij: „Ali ne veš, o grešnik, da moč Božja je velika? O da bi tebe pripeljal k pokori, ter bi ti tvoje grehe odpustil!“ Brezbožni po-

glavar pa vender svoje sodbe ni preklical, temuč je res dal sv. Januvarija in njegove tovarše ob glavo djati. Bal se je namreč nemilosti cesarjeve in bil je razdražen, ker je bil premagan od svetnikov. Že poprej namreč jih je bil ukazal vreči levom in tigrom, ki so se jim pa prikupovali in jim niso nič žalega storili.

Kdor opazuje zgodovino, se prepriča, da trinogi in taki, ki se za kruh bojé, so bili o vsakem času le preveč pogosto nehvaležni ljudje — brez serca. Taki je bil n. pr. oče sv. Vida, sv. Barbare in skorej vsi drugi, ki so svetnike trinožili. Kolikrat je bil kateri ravno od tistih, ki jih je smertno terl, od Božje roke zadet, pa zopet na molitev služabnikov ali služabnic Božjih s čudežem ozdravljen; pa ta neizrečena dobrota jih je malo spreobrnila, kajti: „Perversi difficile corriguntur“ — ljudje spačenega serca se težko poboljšajo! Ali se ne nahajajo podobni zgledi tudi dandanašnji? Naj hujši in naj bolj trinoški sovražniki Pija IX so marsikteri, ki so imeli poprej pri njih službe, taki, ki so jih sv. Oče iz ječe rešili itd. In mnogi, ki so v mladih letih pri duhovnih imeli vse, ki so z njih pomočjo se izučili, olikali, na viši stopnje prišli itd., so pozneje smertni sovražniki sv. Cerkve in njenih služabnikov. Še vse bolj se pokaže nehvaležnost, ako to oberremo na razméro med Bogom in človekom. Ravno mnogi taki, ki jih je Bog povzdignil na viši stopinje (ki nikoli kruha ne stradajo, ki so obogateli), se ne odkrivajo, kadar jih zvon k molitvi kliče, ne hodijo k Božji službi, se ne postijo, ne prejemajo ss. zakramentov, in škodvajo Kristusovi Cerkvi kjer, kadar in kolikor morejo! „S terdobo svojega serca in z nespokornostjo si nakopujejo jezo za dan maševanja“, pravi sv. Duh. — Šs. Januvarij in njegovi tovarši, za nas Boga prosite!

Kardinal Antonelli.

Skorej bo leto in dan, kar je umerl mož, čigar zguba je hudo zadela sv. Očeta Pija IX in vso katoliško Cerkev, to je, preslavni državni tajnik rimske države, kardinal Jakob Antonelli. Frajmavrarji vsacega papeža, vsacega znamenitišega kardinala išejo ob dobro ime pripraviti z naj ostudnišim obrekovanjem in lažmi, ter so res „mavtarji“ v pravem pomenu. Tako napadajo tudi Antonelli-a — še zlasti po njegovi smerti. Po mertvem človeku je naj ložej mahati, ker mertvo truplo se jim braniti ne more; pa je to tudi naj bolj nepošteno delo, kar jih je pod solncem! Nedavno je eden brez-sramnih listov zopet vergel koš svojega blata na ranjcega Antonelli-a, krivičil ga, da je milošnje za sv. Očeta

za nasledke svojih grehov v silovitih sneskah zadegaval, kar bolj natanko praviti spodobnost ne dopušta. Zvedil sem sam neposredoma iz Rima od mons. Tripepi-a, da te čenče so ostudne laži, ki naj bodo torej s tem preklicane. Laži in obrekovanja psevdoliberalnih časnikov pojasnovati je sicer ravno toliko, kakor griževce snažiti, ali pa zamurce umivati.

Zato se tudi pri tem nočem muditi; ampak prestopiti k kratkemu načrtu Antonelli-vega življenja, kakor je bilo v resnici.

Jakob Antonelli je sin stare rimske družine, rojen 2. aprila 1806 v Soninu, ob napolitanski meji. Oče njegov ga je bil dal v odrejo in prvi nauk nekterim tistih redovnikov, ki so veliko terpeli o preganjanji, ki ga je bil prvi Napoleon pripravil duhovstvu, katero je bilo papežu zvesto. Pozneje je prišel v rimsko mladenšnico, kjer je ostal do zveršenih gimnazijskih nauk. Med svojimi sošolci je veljal „Džakomo“ za enega naj zmožnejših, naj pobožnejših in naj bolj delavnih učencev. Izverstno, naglo, z naj bogatejšim vspéhom je doveršil nauke na rimski univerzi; z 21. letom je bil že doktor državnega in cerkvenega prava in namenil se je na pravniško stezo. L. 1820, 24 lét star, je bil po naj bolj spolnjenih spraševanjih sprejet v državno službo (prelaturu) pravstva. V Orvietu, Viterbu in zlasti v Mačérati se je skazoval za mirnega, pa čerstega in serčnega borivca zoper rovarstvo. Da so ga rogovileži zato sovražili in černili, ni čudo.

Tako zmožnega in zvestega delegata je Gregor XVI poklical v Rim in ga je postavil velikega blagajnika. Pij IX, ki so poterjenega vodnika papeževega blagajništva že prej poznali, so na Antonelli-a po svojem nastopu 1846 posadili vse zaupanje, ktere ga je bil popolnoma vreden, in povzdignili so ga 11. rožn. 1847 v čast kardinala diakona. Znano je namreč, da kardinali se ločijo v kardinale-škofe, kardinale-mašnike in kardinale-dijakone, kateri poslednji tedaj niso mašniki, ampak le samo diakoni.

O tisti priliki so mu Pij IX v konzistoriju dali pohvalo, da Antonelli je v vsem svojem djanji naznanjal nepodkupljivo zvestobo, imenitno spretnost, delavnost in previdnost v opravih v toliki meri, da ne toliko zaradi vrada kolikor zaradi nenavadnih zaslug so ga povzdignili v kardinalsko čast. L. 1848, pri obnovah, ki so jih odmenili sv. Oče, je bil Antonelli na čelu ministerstva. Škoda pa, da nič vredni rogovileži niso vedili, in hotli ceniti dobrih namenov Pija IX in njih ministerstva, in pričelo so se kmali divje prekucije.

Ob času rogovilstva macinovskega je bil papež prisiljen skrivaj, oblečen kakor priprost duhoven, bežati v Gaeto na Napolitansko. Antonelli, ko zvest služabnik, je šel za svojim gospodom, in tam je postal papežev državni tajnik, katero službo je opravljal z vso vdanostjo in zvestobo 28 lét, to je, do svoje smerti. Kakor so bili sv. Oče od tistega časa skor neprenehoma mučenik, tako tudi Antonelli z njimi. Sredi med evropskim rogovilstvom je bil ta slavni mož papežu in Cerkvi prva podpornja za Bogom v delu velikega njunega poslanstva. Slaven je bil s svojo duhovno močjo, slaven s svojo delavnostjo, slaven s popolno vdanostjo za cerkveno reč.

Pervo delo novega tajnika je bilo pismo do Avstrije, Francije, Španije in obeh Sicilij, kakor katoliških držav, da naj branijo naj pravičnejše zadevo, svetno posést sv. Petra zoper rovarstvo, ktere ga načelnika sta bila Macini in Garibaldi. Vsled tega je bil v Gaeti državski posést, kteremu je predsedoval Antonelli. Dosel je bil verli kardinal s tem, da je bilo rovarstvo verženo ter papeževa vlada zopet vstanovljena. Kako tehtno je bilo to djanje, je očitno, ako se pomisli, kako

zagrizeno je bilo zakletje prekucuhov in s kakošno pohvalo še zmeraj prijetli krivice govore in pišejo o tako imenovani zedinjeni Italiji, ko je bila krivična silovitost v drugič zmagala.

Desetletje od 1849–59, med vnovič vstanovljeno papeževu vlado, je bilo srečno za papeževe podložnike, celile so se britke rane, ki jih je bilo rovarstvo vse-kalo: tergovstvo, denarstvene zadeve, nauki, občinska spodobnost in nrava — vse se je naglo razcvetalo. Več kot v kateri koli državi na svetu se je storilo za blago odrejo mladine, za vravnavo stanú jetnikov, za bolne in hirave, kakoršni so posebno pri sercu sv. Očetu.

Plačilo za toliko gorečnost v prid sv. Cerkve in Pija IX od strani rovarjev je bilo to, da so ga 12. rož. 1855 hotli Antonelli-a umoriti; kar pa jim je bilo spodletelo in so ga le nekoliko ranili. Česar niso premogli zveršiti na telesu, so iskali pa po duhovno z lažmi in obrekovanjem zoper njega. S tem so ga iskali po duhovno ubiti; pa tudi to jim ne bo obveljalo, ker „laž ima kratke noge“, če tudi dolgo tatiške roke.

Od tistega časa, ko se ni nič več prašalo za pravico, temuč je bila italijanska zadeva postavljena na golo silovitost, kardinal Antonelli vender ni obmolknil, temuč z naj večji določnostjo je o vsaki priliki v imenu zavéz, pogodb in načel oporekal zoper žaljenje pravice; temu stanovitnemu poganjanju za neoveržljive pravice je bil do zadnjega zdihljeja vselej zvést. „Kar se ne more, to se ne more — Non possumus“ — je že znan pregovor Pija IX, in v teh besedah obsežene načela je Antonelli podpiral, branil in vterjeval s toliko vzvišeno duhovno močjo in diplomatiško prevažnostjo proti naj višim evropskim državnikom, da je več lét zadrževal znane pleneže od njih hudodelstva; celó protestanske in razkolne vlade so bile hvaležne velikemu kardinalu za njegov duhoviti boj v prid keršanskega državnega reda. In to po pravici! Zakaj, ko se je Antonelli poganjal za papeževe pravice, se je poganjal za pravice Evrope zoper prekucevalstvo. Na marsikterem kraju se bodo tega čedalje bolj zavedali, če tudi prepozno. Šel je ravno pot brez utrujenja in brez straha. Nobena reč ga ni mogla pripraviti k omahljivosti. Ni ga vidil svet diplomata, pravi neki pisavec, da bi bil eno celo človeško starost zoper toliko derhal laži, potuh in zvijač s toliko spretnostjo in serčnostjo se vojskoval, kakor Antonelli; do konca mu laž ni mogla kaj, zmagovit je bil vseskozi v svojih diplomatiških obravnavah, če tudi je sila nasprotno delela. Imel je za-se resnico, poštenje in pravico, ter njegove zanesljivosti v pomoč Božjo in konečno zmago vse zopernosti nikoli pretresti niso mogle. (Konec nasl.)

Predoblasteni ali privilegirani oltar.

Čedalje več duhovnov prosi in dobiva iz Rima pravico predoblastenega ali privilegirane oltarja.

Privilegirani oltar (altare privilegiatum) se imenuje oltar, s katerim sv. Oče papež po posebni dobroti skle-nejo popolnoma odpustek samo za duše v vicah. Ta odpustek se dobí, ako duhoven na takem oltarji daruje sv. mašo.

Taka predprava pa je navezana ali na neki določen oltar, ali pa na osebo, to je, na mašnika, ki ima za-se to pravico. V obeh ozirih veljá pravica ali za zmeraj, ali pa za določeni čas, n. pr. na 5, 7, 10 lét, in dalje za po en ali po več dni na teden.

Lokalna ali krajna predprava je navezana na določeno cerkev, na ta ali ta oltar, na to ali uno podobo nad altarjem itd. V tacih okolišinah zamore zadobiti

popolni odpustek le samo za duše v vicah vsak duhoven, ki mašuje na takem predoblastenem oltarji (le samo po bratovskih cerkvah zamorejo take odpustke večji del dobivati le lastni duhovni tiste cerkve).

Osebna predprava pa ni navezana na določen oltar, ampak na osebo mašnikovo, ter zamore mašnik s to pravico povsod in na vsakem oltarji sv. mašo z odpustki opraviti.

Bistvo privilegiranega oltarja je popolnoma odpustek za umerje, torej oziroma moči ali nasledka in djanja predoblastene maše velja to, kar véna (dogmatika) sploh uči o odpustkih za ranjce. Ne more se sicer terditi, da popolnoma odpustek, ki se na privilegiranem oltarji oberne za odmenjeno dušo, taisto čisto gotovo in neogibljivo kar precej v nebesa preseli, ker pri Bogu je, če po svojih neizvedljivih sklepah hoče odpustek sprejeti za tisto dušo ali ne; po drugi strani pa se smé upati, da Bog bo ta odpustek veliko bolj gotovo obrnil za odmenjeno dušo, kakor pa druge za ranjce darovane odpustke. Cerkev ima zaklad zaslug za mertve v roki, in kdo bo dvomil, da Bog se na njene prošnje še posebno milostno ozira tudi v tem, za koga ravno da Cerkev in vérniki želé odpustke doseči.

Opravičenost privilegiranega oltarja je ali krajna ali pa osebna, kakor je bilo že opomnjeno. Moč ter učinek je v obojem enak; ložej pa v oziru na rabo posameznega mašnika je, ako ima duhoven osebno za-se tako pravico ter zamore na vsakem oltarji opraviti sv. mašo s popolnim odpuskom. Navadno se dá osebna pravica po 3- ali 4krat na teden in večji del na vse žive dni. Leta 1856 je nas več, ko smo bili v Rimu, prosilo med drugim tudi za osebno pravico privilegiranega oltarja, Pij IX, ki so bili takrat še močni, so nam sami prošnje rešili in zapisali so mi lastno-ročno: „Cum gratia ad vitam“. Pomniti je še, ako so dnevi v tednu določeni, n. pr. feria II., IV. et VI. itd., da se omenjeni odpustek le samo take dneve more za duše obrniti; če ni tega pristavka, kar je pripravniše, pa si more dneve vsak sam izvoliti, kakor mu kaže in nanese.

Vediti je dalje, da „krajni privilegij“ se nikoli ne privoli dvojnat na ravno tistem kraju, kakor se eden in ravno tisti odpustek nikoli ne dá dvakrat; ako se želí razširjenje taistega, se prvi privilegij naravnost prekličé (revocira), in namesto njega se dá drugi bolj obširen. Čisto dopustljivo pa je pri osebнем privilegiju, da zraven njega mašnik zamore vživati še drugega, ki ga doseže s pristopom v kako bratovščino itd., z zadevno pravico. To kaže naslednje določilo: „Sacerdos, qui gaudet privilegio altaris, si sit aggregatus alicui congregationi, quae etiam dicto privilegio gaudet, potest adhuc frui alio privilegio, licet aliunde jam habeat per tres aut quatuor vices in hebdomada tale privilegium, dummodo in Indultis aliter expressae non disponatur. S. C. Indulg. die 27. maji 1839.“

Krajni privilegij pa ima za-se to prednost, da zamore vsak mašnik, ki na takem oltarji mašuje, ta privilegij vživati, to je, sv. mašo s popolnoma odpuskom za duše darovati.

Zgodi se, pa prav malokrat, da se dá privilegij za kako cerkev sploh, brez zaznamnjanja tega ali tega oltarja; v takem primérleju zamore mašnik sv. mašo z odpuskom darovati na vsakem oltarji tiste cerkve. Če je pa odpustek navezan na določen oltar, na kako podobno itd., se zamore odpustek doseči le samo na tistem oltarji, pred tisto podobo itd. Ta oltar je že ali od prosivca izvoljen ali pa od škofa odločen.

Kjer imajo privilegirani oltar, naj bi v zakristiji zraven table „functionum“ visela tudi tablica, na kateri je z nekoliko večimi čerkami zaznamnjan pred opravi-

čeni oltar in pa dnevi, o katerih veljá privilegij. Dobro in pripušeno je zraven privilegiranega oltarja ali pa nad njim postaviti tablico ter napis z velikimi, daleč razločnimi čerkami: „Altare privilegiatum“, ali pa: „Altare pro defunctis privilegiatum“. Taka tablica pa smé vselej le samo blizu oltarja ali nad njim biti; nikoli pa ne zunaj cerkve, kar je po S. R. C. 13. avg. 1667 naravnost prepovedano. (Dalje nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisl.

Iz Ljubljane, 30. kim. (*Lastnoročno počislanje in obdarovanje našega rojaka po sv. Očetu.*) Pred malo dnevi je „Unità cattolica“, za sv. Cerkev in sv. Očeta prav posebno zaslužni dnevnik, v celem sestavku na prvi strani in z večimi čerkami razlila svoje veselje, ker je vrednik njen dobil nekatere lastnoročne besede od Pija IX. To počesenje pa je došlo tudi enega naših rojakov te dni.

Omenili smo undan izverstne knjige mons. Jan. Globočnika, „Le sette Basiliche di Roma“. Ker je to delo bilo darovano spominu škofovske 50letnice sv. Očeta („in memoria del Giubileo Episcopale di SS. P. P. IX“), je gosp. pisatelj en iztis po nekem visokem gospodu v Vatikanu izročil sv. Očetu. Na to so mu Pij IX po enem kardinalov naznanili svojo zadovoljnost s tim delom („S. Santità ha accolto con gradimento questo pegno d'ossequio —“), na pismo pa so lastnoročno zapisali „die 12. 7bris 1877. — Benedicat Te Deus. — Pius P. M. IX“, ter zraven mu v dar priložili veliko sreberno medalijo — iz med tistih, ki so bile vlite k 31letnici njih naj višjega pastirstva. Na eni strani te medalije je viditi prav čisto in sprelepo izrezana persna podoba sv. Očeta z napisom: „Pius IX Pont. Max. an. XXXI“; ravno tako lepo so vdelane na drugi strani podobe Marije D. z Jezusčekom sedeče, sv. Jožefa stoječega, in sv. Cerkve klečijoče, ki se sv. Jožefu v varstvo izročuje; z napisom: „Josephus Maria v. Sponsus“, in s podpisom: „Ecclesiae cath. Patronus datus 1871“.

To je gotovo veselo — ne le za našega tako slavno počislanega gosp. rojaka, ampak tudi za njegove prijatelje in sploh častno za deželo našo. Poterjenje je ob enem, kako zmožni so Slovenci za učenje jezikov, ko rojeni terdi Slovenec do tega pripravi, da v čisti, bi rekel, klasični italijanščini piše knjigo, ki se smé prikazati tudi pred sv. Očeta. Gotovo mu je zdaj ves trud pozabljen in tudi dobro plačan s to častjo in s tem veseljem, ki so mu ga sv. Oče naklonili, zlasti po prav hudi in nevarni bolezni, ki jo je ravno prestal, in se mu zlagoma zboljšuje. Bog ga ohrani!

Katekizem za kmetiške otroke. Kdor mora kmetiške otroke v keršanskem nauku podučevati, spozná, da je katekizem manj pripraven za podučevanje kmetiških otrok, kateri je dober za podučevanje otrok po mestih. Zakaj po mestih znajo otroci brati, po kmetih pa prav slabo. Pisatelj teh verstic, kateri že nad 30 lét otroke v keršanskem nauku podučuje, je včasih poskusil, če bi zamogli otroci sami tudi doma katekizem čitati in se tako sami učiti, pa pogostoma ne enega otroka ni dobil, kateri bi znal tako dobro brati, da bi se tudi sam učiti mogel. Pa ko bi tudi kmetiški otroci znali dobro brati katekizem, jih vender ni moč prisiliti, da bi se sami doma kakih resnic iz knjižice naučili. Ves trud in terpljenje, da se kmetiški otroci keršanskega nauka naučijo, zadene torej duhovna. On se trudi, in petdesetkrat celó stokrat en nauk ponavlja, dokler ga vsi v spominu ne

ohranijo. *) In kako hitro je nauk zopet pozabljen! Pisatelj je rabil za podlago svojega podučevanja katekizem, kateri je za ljubljansko škofijo priporočen, in kateri se rabi tudi po mestnih nižjih šolah. Ali kmetiški otroci so veliko priprostiši od mestnih otrok. Tako je pisatelj na primeru otroke učil, da je dete Jezus rasel kakor na starosti, tako tudi na modrosti in umnosti; in ko otrokom to resnico nekolikokrat ponavlja, jih vpraša, če so si jo zapomnili. Pervi odgovor na to neko nespamet, ki je bogokletje; vpraša družega, tretjega in druge po versti, pa vsi odgovoré ravno tako nespametno; pa ne iz hudobije, ampak iz priprostosti, ker si otrok veliko bolj hitro zapomni, kar od otroka sliši, kakor pa kar od učenika. Imenovana knjižica katekizem je sicer majhna, ali silno težavna jo otrokom v spomin spraviti, ker ima veliko dolgih stavkov, in mnogo izrazov kmetiškim otrokom nerazumljivih. Katekizem za kmetiške otroke bi mogel imeti kar je mogoče kratke stavke in besede jim razumljive, in v takem zlogu, kakor je navaden jim v njihovih pogovorih. Mnogo bi se dalo z manj besedami povedati, iz dolgega stavka dva kratka lahko umevna narediti; karkoli je manj važnega, bi se izpustilo; zakaj boljše je, da se otroci manj, pa dobro izučijo, in vse, kar so si zapomnili, dobro razumejo; kakor jih terpinčiti z učenjem dolgih in težko umljivih stavkov, ktere tudi kmalo zopet pozabijo.

Dovolj bi bilo, da bi otroci pri podučevanju dobro pa kratko podlago vsih potrebnih resnic dobili, in na to podlago bi zamogli učeniki v poznejših letih v cerkvi ali pri kakem drugem podučevanju daljši nauke navozovati, in gotovo bi jim bili dovolj umevni, če bi jim zopet z lahko umevnimi besedami resnice razlagali. Ker bi učitelji verouka ložej otrokom resnice v spomin spravili, bi časa dovolj imeli, jih tudi na djanje obračati, in tako tudi njihove nedolžne, za vse dobro vnete serca oblaževati; ko mora sedaj učitelj vesel biti, da jim mnoge in s trudom dopovedane resnice le v spomin pripravi. Ali utegnil bi kdo reči: Lahko je kritikovati, pa težko tako knjižico spisati, ktera bi bila za podučevanje kmetiških otrok prav dobra. Resnične so te besede; ali hvala Bogu, tako knjižico že imamo, za katero jih pa morebiti mnogo ne vé, in torej je ne more ceniti in rabiti.

S temi versticami pisatelj želi mnoge na njo opozoriti. Ktera je ta knjižica? Imenuje se: „Slomšekovo vodilo, ali sedem šol keršanskega nauka za otroke, pa tudi za odraslene.“ Spisal jo je ranjki škof Slomšek, prvi slovenski pisatelj, za kmetiško ljudstvo, in jo je leta 1848 v „Drobtinica“ na svitlo dal; pomnoženo je pa (s privoljenjem v. č. ljubljanskega škofijstva) leta 1876 na svitlo dal in založil g. Anton Pintar, fajmošter na Zalem Logu, in se dobiva pri Matiju Gerberju, bukvozevu v Ljubljani po 20 soldov.

Odveč bi bilo ranjkega škofa Slomškega hvaliti; pa tudi preč. gosp. Pintar je sploh znan ko prav dober, lahko umeven pisatelj, kateri ima posebni dar od Boga otroke prav umevno podučevati, njegovo naj večji in priserčno veselje je med otroci biti, se z njimi razgovarjati in jih podučevati. In iz take goreče ljubezni do otrocičev in njih učiteljev je trud in stroške prevzel,

*) Mislite, da se po mestih dosti bolje godí? Lahko bi Vam povedal človeka, ki je učil otroke na kmetih, pa tudi „quasi“ mestne veliko lét: pa obojim je bilo treba nauk enako v glavo in v serce cepiti. Kmetiški otroci, če imajo kolikaj malo pridne matere, saj precejšen del 1., 2. in 3. Slomšekove šole in še marsikaj družega že v glavi imajo, ko pridejo k spraševanju ali v šolo; marsikteri mestni ne prinesó družega, kakor precejšen kosec spačenosti.

da je imenovano knjižico na svitlo spravil. Naj bo vsem gorko priporočena, in razširjena po vsi slovenski zemlji tako dolgo, dokler za kmetiške otroke kateri drugi pisatelj kake še boljši knjižice na svitlo ne dá.

Z.

Iz Zalega Loga, 1. vinotoka. Nova cerkva Device Matere Marije Lavretanske v Suši ima v kratkem biti toliko doveršena, da bo pripravna v svetišče za najsvetejši daritev. Kar je „Danica“ že lansko leto povedala, je načrt za zidavo te cerkvice naredil znajdeni zidarski mojster iz Ljubljane, gosp. Fr. Faleskini. To delo pa je prevzel in po odkazanem načrtu v bizantinskem zlogu prav dobro, lepo in hvalevredno izpeljal kmetiški zidarski mojster Andrej Bevk iz Cirkna, goriške nadškofije.

Taka stavba je že sama na sebi z mnogoterimi nevarnostmi sklenjena; tukaj so bile pa nevarnosti še hujši zavolj dvojnega lesenega tira, ko se je po spodnjem tiru potrebno gradivo gori vlekel, po zgornjem tiru pa kamnje doli vozilo. Marsikdaj se je pri ti nevarni vožnji kaj poderlo, ali je kolo s tira ušlo, voz s kamnjem se je prekucnil, vozniki (ki so bili vselej trije na vozu) pa so odskočili; pa nikoli nikomur nič hudega ni bilo. Veliko jih je reklo, da bi se za celi svet na ta tir ne podali. Še nekemu, navadnega vlaka vajeemu Zaliložanu, ko je to čudno derčanje s kamenjem gledal, se je tako nevarno zdelo, da je nad vodniki zavpil: „Nikar ne mislite, da vi vozite; tū vózi le Marija!“ Enkrat je mlad najemnik zidarjem na zgornji oder prav težko skalo nesel; ko na verh pride, se spotakne, in pade raz družega odra na tla, pa tako, da je on naprej letel in skala za njim; on pade na eno stran hloda, skala pa buti v tisti blod, potem pa se zvali na drugo stran, tako da pridni mladeneč čisto nepoškodovan vstane. Še marsikaj enacega bi lahko povedal, pa to sedaj ni moj namen; toliko pa sem omenil v spričevanje, da je to gotovo znamenje posebnega Božjega in Marijnega varstva, ko pri tolikih nevarnostih pri vsem tem delu prav nobene nesreče ni bilo.

O ti priliki pa po pravici tudi priporočim imenovanega zidarskega mojstra Andreja Bevk-a iz Cirkna, domačega slovenskega rojaka, ki dobro umé po načrtu delati, pa tudi dobro, trdno in lepo vse delo doveršiti. Ni tedaj prav, le tuje hvaliti in povzdigovati — take znajdene in skušene domače zidarje, katerih delo je še boljše in zanesljivše, in vender ceněji, pa zaničevati in odmetovati. Ali bi ne bilo lepo in pravično, dobrim domačim delavcem tudi zato bolj na roko iti, ter jim dela dati in nakloniti? — Ker pa delo samo najbolje delavca hvali, zato naj pride le-sem, kdor more, naj si novo cerkvico v Suši sam ogleda, da sam vidi delo domačega mojstra in se prepriča tega, kar sem pisal.

Prav lepa prilika se vsakemu ponudi v nedeljo po prazniku sv. Rožnikranca, to je, 14. dan tega mesca. Ta dan bodo namreč naš prevzvišeni, milostni gospod knezoškof po prijazni oblubi to cerkvico posvečevali, kar spoznam za posebno dobroto, milost in srečo. Zato povabim duhovne tovarše, sosede in prijatle, in druge verne, bližnje in daljne k imenovani slovesnosti; pa tudi — k darovanju (ofru), naj se ga vsi obilno vdeležijo; saj vsak vé, da so pri takih delih stroški veliki, in da našo moč deleč presežejo. Kdor ima tedaj veliko, naj dá veliko; kdor ima malo, naj dá malo z dobrim srcem — v slavo Božjo, ter v čast Marije Device, sv. Jožefa in svetih tréh Kraljev! Ljubi Bog, ki vsako dobro delo po zasluženju poplača, naj tudi vsim dobrotnikom cerkve v Suši s časnim in večnim blagom stoterno poverne po priprošnji prečiste Device in Matere Marije!

Zaliloški.

V Zagrebu „Katol. List“ piše po „Obzor-u“ o izpraševanju otročičev v malem oskerbnišu. V tej napravi so samo mali otročiči od 3—6 lét; tu je bila poskušnja kaj mična, zbralo se je bilo dosti prijateljev mladeži. Do čuda je bilo, kako mali otročiči, ki bi človek komaj pričakoval, da morejo govoriti, spretno odgovarjajo iz katekizma. Verouk v tej napravi je čisto priméren otroški zmožnosti, prašanja so bile, ki jih gotovo vsak otrok more umeti.

Otroci so šteli do 100 naprej in nazaj, in pa v hervaškem, nemškem, italijanskem in francoskem jeziku; izustovali so razne hervaške molitvice in pesmi na spomin, poznali so število na uri, imenovali živali, zverševali razne igrice z rokami in to po raznolikem taktu po navodu S. Ernestine, ki je prav stvarjena za učiteljico v detinski vedrilnici. Pevali so razne hervaške pesmice itd.

Po spraševanju je bilo otročičem postreženo z grozdem in sadjem.

Pričujoči so občudovali tako lep napredek pri tako majhnih otrocih, kakor tudi začetni in končni govor, pa molitev za zagrebskega kardinala Mihalovića, ko posebnega podpornika te naprave, katero je z znatnimi stroški vstanovil njegov prednik, kardinal Havlik.

Opomniti se mora, da v detišnici so naj več siromaški otroci delavcev, dninarjev itd. Ostajajo celi dan v samostanu pod oskerbništvom čast. usmiljenih sester. Stroške za te otročiče plačuje „gospesko društvo“ v Zagrebu, ki daje vsaki mesec po 100 gl. za oskerb malih, siromašnih zagrebških otročičev, kateri bi se brez te dobrote po ulicah katili, ali pa domá s starši vred stradali in nemarno sem ter tje počépal. Gospodičinja Tomekovička, ko predstojnica tega društva, se ne boji ne truda in ne stroškov, da se siromakom suše solzice ter se otroci zročujejo tako vestni skerbi blagih sester usmiljenic, katerim bodi zopet in zopet vsa čast in hvala za lepo ravnanje z malimi otročiči. Poročevalec toplo priporočuje gospesko društvo; darove sprejema društveni tajnik g. dr. Bauer.

Misijonske sporočila r. P. Valjavca.

XLIV.

Dramlje

od 23.—30. aprila 1872.

Med griči in ribniki, par ur nad Celjem so Dramlje, okoli in okoli od lesa obdane. To je taista duhovnija, kjer niso duhovnjani mirú dali zavoljo sv. poslanja svojemu skerbnemu župniku, odkar so vidili in čuli misijon šentjurski.

Dolgo časa so hodili listi sem in tje iz Štajerskega na Kranjsko, iz Dramelj v Repnjo. Že se je bilo bati, da ne bo poslanja v Dramljah. Vzrok je bil pa ta. Drameljci so si omislili 4 lepe in nove zvonove že davno davno, ali plačani še niso bili docéla. Nekteri niso svojega dela plačali. Zvonar je tirjal plačo, mógel je slednjič vladni mož priti med nje in jih siloma k plačanju prignati. Ker niso nekteri prec mogli dela svojega dati, so jih rubili. G. župnik se je tedaj bal za vspéh sv. poslanja, ker so jih ravno pred napovedanim misijonom rubili; zatoraj se je nekoliko obotavljal, hoté počakati primérnišega časa. A vender le pokliče misijonarje, Bogu, Mariji in sv. Magdaleni svoj misijon priporočivši. Ni se gospod pokesal zavoljo te svoje stopinje, vse se mu je lepo vredilo; on in duhovnija drameljska sta na moč zadovoljna in hvaležna za nebeški dar sv. poslanja.

Knezovladika so obljubili lani v Šentjurji priti v

Dramlje — a mógli so k dogovorom, k vladikam „cislajtanskim“ na Dunaj. Zatorej so nam serčno pozdravilo le v Dramlje sporočili in svoj blagoslov.

Začeli smo s sv. poslanjem na sv. Jurija dan. Cerkev, manjših ena, je bila stolov oropana in je s tim postala prostorna dovolj, ne le za domače, ampak tudi za ptuje, ki so se z domačimi skušali v obiskovanji cerkve in poslušanju govorov naših.

Že lani so bili Drameljci v Šentjurji pri misijonu in so pazno poslušali ter se pridno spovedovali. A letos? Bili so leta 1872 še marljivši, še pazniši. Sosebno gre hvala možem in mladenčem drameljskim, kajti ti so prekosovali pobožni ženski spol o Božjem obiskovanji.

Zunaj je bilo naj lepše vreme, a Drameljcev in Drameljk ne vidiš ne na polji, ne po lesu. Le tu in tam kaka izjema, in k večemu ob času ko ni bilo govora misijonskega. Čisto nič se jim ni poznalo, da so marsikterega njih rubili; ne pri poslušanju Božje besede, ne pri spovednici jih ne bi bil poznal, take je naredil sv. misijon. Podali so se popolnoma, tako, da jih je bilo tudi tukaj treba tolažiti.

O kako lepo je, kadar človek vidi lepe, orjaške mladenče okoli spovednice stati, ki se ne ganejo ne na levo ne na desno. Tacih je bilo v Dramljah veliko. Predzadnji in zadnji dan so tako pritisnili, da so mi spovednico poderli, mrežico na enem kraju izrinili. Na treh krajih sem mogel spovedovati, na desni in levi lini in v sredi. V sredi brez mrež možke, na obeh krajih lininih pa ženske, katerih ne bi bil za nič odpravil strani, ko bi bil prav poskušal.

Župnik in duhovnjani so bili v vednih solzah. O kako sem hvaležen, hvaležna za sv. poslanje, je klical pastir in ovčica! Kako se gnjetejo okoli spovednic... Pri o. Lempelju so trije pogledali, ko je lino odperl, na enkrat notri in so se h krati jeli spovedovati, ker so se bali, da bi se več spovedovati ne mogli, ko je h koncu tekel misijon. Kakšno moč ima sv. poslanje! Kar bi pred nikdar ne bil spravil iz spovedenca, ti na zadnje sam in na glas pové, tako da ga čujejo okoli stoječi! Bogu hvala za ta dar sv. Ignacija!

Oj, kaj se je vse godilo v tem misijonu! Jeza je minula, sovraštva so prenehale, moliti se je začelo, dušne oči so se odpirale...

Mladenec zabavlja zoper jezuite zvečer. Kar naenkrat mu noga otekati začne, otok sili od stopala proti sercu, revež se boji črnega prisada. Kazen Božja je, spoznam, pojdite mi po duhovna, kliče. Duhoven pride, ga spové, obhaja, v sv. olje dene — in nevarnost je zginila — pa tudi mladenca vsega spremenila.

Tudi ptuje duhovnjane je ginil naš misijon že naprej, predno smo v Dramlje prišli. V bližnjem tergu Vojniku se je dekla pogajala z novim gospodarjem za službo svojo. „Le tedaj stopim k Vam v službo, ako bom smela iti k sv. poslanju v Dramlje?“ Ni hotla drugač službe poprej sprejeti kakor s tim pogojem, da bo smela v Dramlje, ko pride misijon. Móгло se ji je dovoliti — in tako je res prišla in svoje sklepe pred Bogom doveršila.

Kolikanj je poslanje drameljsko duhovnega življenja med duhovnjani zbudilo v Dramljah, se dá iz tega presoditi, da je ogromna večina móž in mladenčev zadnji dan še enkrat pri Božji mizi skupaj bila, da se je vdeležila zadnjih dvéh popolnoma odpustkov. Upamo, vsejano seme Božje besede bo pognalo krepko, še krepkeje rastle in obilen sad za večnost obrodilo, ker vse je hitelo se spravljat z Bogom, z bližnjim in seboj.

Razgled po svetu.

V Neapolu je 29. kim. ob 8 zjutraj umerl ondetni vikši škof, kardinal Riario Sforza. Par dni poprej je bil previden; kanonika penitencijara, ki je nesel sv. Rešnje Telo pod baldakinom, je spremljal stolni kapitel, veliko družega duhovstva, semenišniki itd. Kardinal vzame štolo čez moceto, in predno je prejel sv. Rešnje Telo, je želel še opraviti spoznanje sv. vere, katero mu je bral vikarij kurat metropolitanski, bolnik pa je ponavljal besede s tolikim občutkom in priserčnostjo, da so bili pričujoči močno ginjeni. Po obmoljeni veri sklene roke, povzdigne oči v nebesa in s obrazom zamaknjenja z jasnim glasom in s povdarkom prične neko molitev z naj večji gorečnostjo, potem sprejme sv. Popotnico in sv. poslednje olje. Nepopisljivo ginjeno je bilo celo napolitansko mesto, vse prebivalstvo od enega konca do družega je pretresel ta žalostni glas. Nadškofija je bila oblegana od duhovstva, plemstva in priprostega ljudstva, vsi so s strahom čakali in opráševali, kako je s zdravjem višega pastirja. Napolitanski deželni poglavar, mestni župan in srenjski svet so pošiljali prašat, kako je s presvitlim kardinalom.

Ksiat Riario Sforza, rojen 5. grudna 1810 v Napolju, je bil od Gregorija XVI povzdignjen v kardinalsko čast 19. pros. 1846, s primkom Sabinskega, nadškof Napolitanski. R. I. P.

Ubogi Bulgari! Grozovito je, kar pišejo angleški časniki o dogodbah v Bulgariji. Razdjanje vsih razdjanj, pravijo „Times“, se je doveršilo v Sopotu (mestu ob Balkanu). Kakošne besede naj govorim, da bi dopovedal le nekoliko, kar se je godilo v Sopot-u? Spominjam se občutka nejevolje, s kakoršnim sem premišljeval žerjavico iz dim Bazeillski o francosko-pruski vojski, in star zadoosti sem, da pomnim, kakošen je bil pogled po ulicah Sebastopoljskih; pravim pa brez presilovanja, da v primeri s popolnim razdjanjem Sapota ste bile Bazeilles in Sebastopol, po svojem porušenju, nedotaknjeni mesti. Komaj en kamen je ostal na kamnu. Koliko ljudi, ako ni satan pomagal, je bilo treba, da so doveršili zgoli rabotno stran tega djanja? Vsaka hiša v tem mestu, 5—6000 duš, je viditi, da je bila dobro zidana, z lepo obdelanimi in cvetečimi verti, in vse brez izjeme je spremenjeno v kup kamenja, tramov in opék. S težavo smo stopili s konj in kobacali peš čez té griče podertij. Merliči so bili pokopani po jutrovi šegi, to je, polovično. Zrak je čisto okužen.

Na vertu, v kterege sva bila stopila z gosp. Fawcett-om ta čas, ko so zunaj živež delili, sva našla perat na novo odmito in dve dolgi kiti ženskih lās ste moleli iz zemlje. Na drugem kraju tistega verta je človešk okostnjak ležal na travi od pesov do čistega ogoljen vsega mesá kakor da bi bil tam že dolgo časa. (Pod nesnažnim Turkom, kakor je znano, je cele čede rujavih pesov brez gospodarja, kar sem saj v Egiptu in Palestini sam vidil, in cepnjene živali se takim pošastim veržejo, da jih požró.) Druzi vertov nisva šla ogledovat; vidila sva pa, da po nekterih so pošastni pesi delali (merličje žerli). (Vidite, turški prijatli, tako Vaši ljubljenci telesa pobitih kristjanov spoštujejo!)

Našli smo 640 bulgarskih žensk in otrok umirajočih za lakoto: okoli polovice jih je bilo nasitenih z 10 naših obloženih vozov, drugi so dobili živeža danes.

Po cele kolone naznanil imajo časniki, kako trinoško zatirajo turške vojne komisije tiste Bulgare, ki jih imajo na sumu. Ni brati in ne misliti, kako jih Turki obešajo ob hišah in kjer si bodi. Molimo, da bi Bog že vojsko odvernili!

Drobne novice. Iz Padove naznanujejo, da je 25. sept. strašna toča na dolgo in široko ondi pobila, ter storila silno škodo grozdju, ki se ravno po tistih krajih najbolj prideluje. — „Osservatore Romano“ 25. sept. biča nesramne liberalne časnike v Rimu, ki se kar skušajo, kateri bo huje lagal čez Vatikan. Tako je „Libertà“ 23. sept. podtaknila papežu neki ogovor do kardinalov, „Italia“ je pa ravno tisti dan hudobno čenčala o volitvi novega kamerlenga papeževega. Laži-liberalci imajo „fix-idejo“, da bodo z lažmi Kristusovo Cerkev razdjali; toda laži imajo tako „kratke noge“, kakor imajo „kratek um“ psevdoliberalci, ki hudiču tako zvesto služijo s preganjanjem sv. Cerkve, da jih bo „v kratkem“ toliko huje trinožil za njih brezglavno počenjanje. — Časniškim „brigantom dobrega imena“ vstric se akazujejo „briganti za žepe“, kateri so mojstri v dolgoročtvu, zlasti tudi na gornjem Laškem. Enemu naših slovenskih popotnikov so ukradli undan ročno mavhico v tem času, ko je malo iz vagona stopil. Te dni je pastir Jan. Pizatti sam popotoval med Peskiero in Pačengo. Kar nepredvidoma mu kričita dva neznanca: „Denar ali pa življenje!“ Ker se je branil, mu eden skuša serce prebosti. V mesečnem svitu vidi napadeni bodalo in se toliko umakne, da mu je tolovaj le obleko prerezal. Zdaj ga veržeta na tla in mu preiskujeta žepe, ter ga oropata 26 lir, njegovega edinega premoženja, in zbežita. To obširnše naznanuje „Adige“ v Veroni, v ktere okrajini se je zgodilo.

Cret in sad zreste molitve.

Zahvale.

Št. 1. V tako hudi bolezni na levi nogi, da ni bilo nič več upanja, sem se serčno priporočevala Naši ljubi Gospej presv. Serca, z devetdnevnicco sama in po družih, in prejela sem pomoč ter mi je noga že skor čisto zdrava. Zdravnik sam je rekel, da to je čudež, da sem se ozdravila. Spolnim torej storjeno obljubo in očitno naznanjam zahvalo Bogu in Naši ljubi Gospej presv. Serca.

V Ljubljani, 2. vinotoka 1877.

Jera B.

Št. 2. Duhoven v Lj. naznanja preserčno zahvalo Božji milosti in Naši ljubi Gospej, na ktere priprošnjo je prejel polajšanje v svoji telesni nadlogi.

Prošnje.

Št. 1. Neka besneča oseba je s posebno priserčnostjo priporočevana v bratovsko molitev N. lj. G. za pomoč. — Tako tudi nevarno bolna gospodičina.

Št. 2. J. M. že 10 lét boleha, pa tudi na duši veliko terpi. Bati se je, da bi ne obupal. Priporoča se torej družnikom bratovšine Naše ljube Gospé v molitev, da bi ga Bog na prošnje Naše ljube Gospé telesnih in dušnih težav rešil.

Št. 3. Neka zmešana oseba je priserčno priporočena v našo bratovšino, naj bi ji sprosila pomoč, če je nji k zveličanju.

Št. 4. Nekdo, ki je v vedni nevarnosti zopet v greh pasti zarad okolišin svojega stanú, prosi bratovšino, naj bi mu po posredovanji Naše ljube Gospé pri Jezusovem Sercu sprosila moč, da bi mogel Jezusa s celim srcem služiti, le Njega ljubiti. To prošnjo iz Primorskega ponavlja že v tretjič in hoče po uslišanji zahvalo naznaniti po „Danici“.

Bratovske zadeve.

Namen molitve in za spomin pri sv. maši mesca vinotoka. Glavni namen: Rast in zmaga sv. cerkve in vseh njenih naprav. Mladina in katoliške šole. Spreobrnjenje grešnikov, krivovercev, razkolnikov in nevernikov, zlasti in posebej tudi vojskujočih, da bi Bog umirajoče rešil s popolnim skesanjem, z željami v pravi Cerkvi umreti, s kerstom želja itd.

Posebni nameni. 6. vinotoka. Sv. Brunon. Priporočeni: Kat. redovi; cerkev na Jugoslovenskem; pijančevanju vdani.

7. Roženkranska nedelja. Priporoč.: Roženkranska bratovšina in spreobrnjenje preganjancev sv. Cerkve; šolska mladina; duhovni pastirji in blagoslov njih dela.

8. Sv. Brigita. Priporoč.: Spreobrnjenje Švedije in Norvegije; uboge vdove in veliko terpeče žene; odpravljanje ponočevanja po Slovenskem.

9. Sv. Dionizij. Priporočena: Cerkev na Ruskem in Poljskem; spreobrnjenje tistih, ki nevredno ss. zakramente prejema; odpravljanje kletvinje, pridušanja in rotenja.

10. Ss. Gereon in tovarši. Priporočeni: Naši vojaški mladenči, da bi ne opuštali sv. maše, dnevnih molitev, ss. zakramentov, da bi se obvarovali pohujšanja. Bolniki v naši deželi. Umirajoči.

11. Sv. Justina. Priporočeni: Ženski spol za moč v nevarnostih in skušnjavah; grešniki v grešni navadi; nehanje nečistega in zopervérškega govorjenja.

12. Sv. Maksimilijan. Priporočena: Štajerska dežela in zlasti mesto Celje; čistost sv. vere na Slovenskem; opuščanje pretefov in pobojev.

13. Sv. Edvard. Priporočeno: Posvečevanje nedelj in praznikov, zlasti po mestih in v vojni; cerkev na Angleškem in Irskem; da bi noben otrok ne umerl brez sv. kersta.

14. Sv. Kalist. Priporočeni: Pij IX za trdno zdravje in zmago sovražnikov; spreobrnjenje Italije od prostomiseltva; poboljšanje nečistih grešnikov.

15. Sv. Terezija. Priporočena: Bratovšina Naše ljube Gospé in ljubezen do Jezusovega najsv. Serca; obvarovanje nedolžnosti; treznost in odpravljanje pijanštva, zlasti z žganjem, po Slovenskem.

Prihodnjič pride nadalje.

Prosimo bratovščino Naše ljube Gospé presv. Serca in druge vernike, naj vsak dan pritaknejo v svoje molitve, zlasti pri sv. maši, omenjeni glavni in pa posebni namen, ki na tisti dan zadene. Nikoli pa naj tudi ne pozabijo tistih, ki se v posebnih nadlogah bratovščini v molitev priporočujejo. (Gl. vsakratne prošnje v „Danici“.)

Po zgledu v „Sendbote“ in „Monat-Rosen“ smo pripravljene tudi posebne potrebe, zadeve i. t. d. osób, družin, krajev, duhovnij itd. na posebne dni v mesecu za priprošnje postaviti, ako se do časa naznani želja vredništvu.

Življenje štirinajsterih pomočnikov v sili.

VI. Sv. Krištof, spričevavec ali marternik.

Njegov spominj se po rimskem koledarji obhaja 25. mal. serp., v naši škofiji pa se obhaja njegov praznik 11. vel. serp. — Pomenljive znamenja: Upodobuje ali mala se z malim Kristusom na desnem ramenu, v levi roki derži palico z zeleno vejico na verhu. Sem ter tje se še nahaja zunaj na cerkvenem zidu velikanska podoba tega svetnika, ki nese čez reko malega Kristusa, kateri derži svet v svoji roki, v levi roki pa ima pa-

lico enako palmovemu drevesu. *) — Sv. Krištof je pomočnik zoper točo, ogenj, kugo in lakoto; pa tudi pomočnik v peklenjskih skušnjavah.

Sv. Krištof, pred sv. kerstom Adokin imenovan, je bil rojen v prvi polovici 3. stoletja po Kr. na Kananejskem v jutrovi deželi, sin ajdovskih staršev; bil je velik in močen korenjak, naj gorši mož ob svojem času. Njegov prijetni obraz in mili pogled mu je pridobil serca vseh. Pa za telesno lepoto in moč je Adokin kaj malo maral, v njegovem sercu je gorela edina želja spoznati pravo vero. Ajdovska vera, v kateri je bil rojen in izrejevan, ni vpokojila njegovega blagega serca; ne-spamet in gujusoba malikovanja se mu je studila; s svojim bistrim umom je kmalo spoznal, da ajdovska vera ne more biti prava, ker uči in zapoveduje častiti, moliti in prositi bogove, ki so vdani vsem človeškim strastim in pregreham. Ker je tedaj z ravnim srcem po resnici hrepenel, mu je Bog po svojem neskončnem usmiljenju pokazal pot do keršanstva. Na popotvanji po Kananejskem je bil zadel na pušavnika v samoti, ter ga je vprašal: „Zakaj prebivaš ti tukaj čisto sam v samoti?“ Pušavnik mu je odgovoril: „Zapustil sem svet in vse njegove veselice, da tukaj v samoti v miru služim svojemu najvišjemu Gospodu.“ Mladeneč ga vpraša: „Kdo pa je tvoj najviši Gospod?“ Samotnik mu odgovori: „Moj najviši Gospod je Bog, stvarnik nebes in zemlje.“ Mladeneč mu razodene svojo željo, spoznavati in častiti njegovega najvišjega Gospoda, stvarnika nebes in zemlje. Pušavnik izvrstnega mladenča v keršanstvu podučuje in mu s svojim zgledom kaže, kakó naj Bogu z ostrim in spokornim življenjem služi. Mladeneč ni bil vaje ostrega življenja, toraj prosi svojega učenika, naj mu drugo lajši pot pokaže, da bi mogel Bogu služiti. Pušavnik mu nato reče: „Ne daleč od tod teče dereč potok brez mostú, ki ga nihče brez nevarnosti prebresti ne more; ti pa, ki si velik in močen korenjak, boš popotnike zavoljo Boga prav lahko čez potok nosil, in si s tem, kar ti bojo za tvoj trud podelili, življenje ohranil.“

Ta svet je bil mladenču všeč; šel je na brod, in je to delo keršanske ljubezni zvesto opravljal. Kmalu potem pride na brod zal fantiček in prosi korenjaka, naj ga čez potok na uni breg prenese. Korenjak ga zadene na rame in ga nese čez potok; pa pri vsaki stopinji čuti večjo težo, in se pod njo šibi. Ko fantiča na breg prinese in na suho dene, se prav globoko od-dahne, rekoč: „O ljubi moj otrok! kakó težek si; mislil sem, da mi ves svet na ramenu sloni.“ Fantek mu odgovori: „Nisi ne nosil vsega svetá, nesel pa si na svojem ramenu stvarnika svetá. Jaz sem Jezus Krisus, Sin Božji. Ker si me nesel, se posihmal imenuj Krištofor, to je, Kristonossec, mene vedno nosi v sercu, in veliko ajdov pripelji iz teme k luči prave vere. Da se prepričas resnice mojih besedi, vsadi v zemljo svojo palico, in v eni noči naj vzraste veliko drevó. Na te besede mu Kristus zgine spred oči. Naslednje jutro vidi sv. Krištof, da je bila njegova palica vzrastla v naj lepše palmavo drevó.

Po prejetem sv. kerstu je bil Adokin v resnici Krištof, prav za prav Kristofor, Kristonossec, nosil je Kristusa v svojem sercu; imel ga je vedno v svojih ustih, ter je z vso gorečnostjo oznanoval njegove pre-svete nauke. Edina želja in skerb mu je bila, prav ve-

*) Nekdaj so potniki imeli prislovnico: Si Christophorum videas, postea tutus eas. Če Krištofa vidiš, potem varno hodiš. Morebiti so hotli reči, da je pred kakim popotvanjem dobro iti v cerkev se Bogu in sv. Krištofu priporočiti. Zakaj se pa zdaj bojé tega velikega pomočnika na stene?

liko duš Kristus pridobiti. Po Božjem navdihovanju se podá v ajdovsko deželo Licijo, in tam neutrudoma sv. evangelij ozoznanuje. Njegovo naj večí veselje je bilo, če kako dušo satanu iz žrela potegne in jo po svetem kerstu v otroka Božjega prerodí. Vse noči je premôlil, ter zdihovaje in jokaje Očeta svitlobe prosil, naj pošlje luč svetega evangelija ljudstvu, ki je zagreznjeno v temi nevednosti in malikovanja. Po slednji svoji pridigi je resnico svojih nauk s čudežem poterdil; rekel je: „V dokaz, da je vse resnica, kar sem govoril, hočem svojo palico v zemljo vsaditi, in vidili bote, da bode po Božji moči berž ozelenela in rastla.“ Ljudje stermé gledajo, kako palica hitro raste in je zeleno drevó. Zato jih veliko sprejme sveto keršansko vero. Velika je bila množica vernih, ki jih je bil sv. Kristof spreobernal. Njegove lepe čednosti in čudovite dela niso ostale skrite Dagnu, deželnemu vladarju, kateri si je bil pod cesarjem Decijem silovito prilastil viši vladarstvo v tej deželi.

(Konec prih.)

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. V god presvitlega cesarja 4. t. m. so imeli milostni gosp. knez in škof ob 10 veliko sv. mašo. Mladina raznih šol je imela sv. mašo od 1²/₈ dalje ob raznem času.

O Kompoljskih pogorelcih v Dobrepoljski fari smo zvedili, da so s pomočjo usmiljenih dobrotnikov poslopja že precej pokrili, skerbi jih pa bližnja zima, kako bodo mraz prestali, kako otročiče mraza varovali, ko potrebne odeje in druge robe nimajo. Nekteri blagoselčni gg. ljubljanski trgovci so bili uno leto nepozabljivo dobroto storili pogorelcem v Logatcu, ko so jim poslali kocev za zimo. Kaj ko bi eden ali drugi, ki so v vgodnih okolišinah, blagovolili tudi Kompoljcev se spomniti na zimo v njih nadlegi? Kako bi jim bili hvaležni reveži, ko bi se v takih darovanih kocah greli, in kako bi molili za njih srečo!

V Rakovcu pri Karlovcu je postal veroznanski učitelj na vel. realki g. Dragotin Levar, bivši duh. pom. v Varaždinu; na mali realki v Petrinji pa gosp. Ant. Radaš, dosedanji začasni učitelj.

Strašni viharji so bili 21. kim. v Neapolu, na otoku Liri in drugod po spodnjem Laškem. Neki Pignalosa Januvarij v Fuorigrotti je bil na potu s svojim 12letnim sinom in z oslicima, ktera sta vlekla buče na vozičku. Pridre pa voda s hribov in vse podergne seboj. Voz z oslicema se je ustavil pri nekem mlinu, fantiču je kmet verv zagnal, ktero je zagrabil in se rešil; očeta, 60letnega moža, pa so še le čez delj časa izlekli iz morja ob Bagnolih.

V Florenciji so pri volitvah v mestni odbor zmagali katoličani zoper odpadništvo. Na Laškem se počasi daní.

Štiri in šestdeset lét star novomašnik. Eden amerikanakih časnikov poroča, da je škof v Newarcku posvetil med drugimi novomašniki tudi č. g. Vilema Koyta, kateri je bil pred 40 leti krivoversko anglikanski duhoven o Termontu. L. 1846 je bil prestopil h katoliški veri; po njegovem zgledu so postali katoličani tudi njegova žena in sinovi. Vsled svojega spreobrnjenja, se vé, je bil zgubil poprešnje službo, in postal je časnikar, potem advokat, in slednjič kupec, da je preživil sebe in deržino. Ker je ravnal pošteno, mu je bila sreča vgodna; popustil je kupčijstvo. L. 1875 postane vdovec in 62letin stopi v duhovsko semenišče, ter je bil posve-

čen. Pri njegovem posvečevanju je bila pričujoča njegova družina, in naslednji dan pri novi maši je obhajal tudi svoje sinove in svoje vnuke. Bog mu daj, če ne zlate, pa saj sreborno mašo doživeti.

Derva in gorkota po cení. Študent Brezcvénk po zimi prezéba, ker nima denara za najemo gorke sôbe. Kaj tedaj stori? Kolikorkrat se v perste čuha, začne misliti na poskušnjo, ki jo ima še prestatí, in to mu tako podkuri, tako vročino dela, da mora še okno odpreti, ne le da ga več ne zebe. — To je bilo blezo že v „novi éri“?

Poslednje novice. Iz Erivana naznanjajo 1. vinot, da je Tergukasov pregnal vojne Izmaila pašata z ruske zemlje. Bil je poslednji 27. kim. Ruse napadel pri Čaruči in po dolgem boju je bil Turk veržen z velikimi zgubami. Turk v Aziji vse moštvo, ki je za rabo, kliče pod orožje. — Med Ruščukom in Gjurgjevim, ob Šipki in Plevni je živo bombardovanje, zlasti od ruske strani. — Čez zimo namérjajo Rusi vterditi se v ridi: Šistovo, Biela, Jantra, Ternovo, Selvi, Lovač, Poradin, Nikopolje; na Šipko bodo dobivali živež in orožje skoz Selvi.

Iskrice Ignacijanske

za tretji mesec.

14. *Ni ga nevarnejšega viharja kakor je tihota sama, in nobena versta sovražnikov ni nevarnejši kakor pomanjkanje sovražnikov.* (S. Ignat. lib. II. §. 18.)

Vedni mir, pod podobo varnosti, pretí duši z naj večimi nevarnostmi. Ta mir je oče lenobe, pojivec nemarnosti in rednik mesenosti. Kolike so te škode v duhu!

Zopernost nas opominja naše dolžnosti in naganja k Bogu. Tudi aposteljni spé, dokler morje mirno spi; vihar jih pa sili klicati: „Gospod reši nas, poginjamo!“

Hudo terpeti, to ni nič hudega; od hudobnih imeti terpeti je celó dobro; zavoljo dobrega terpeti je še bolje; zavoljo hudega terpeti je ravno tako dobro, ker je dobro na ta način za hudo zadostovati.

V viharju se biser rodi; v ognji se čisti slato; pod udarci kladva se kuje krona, in čednost se ne brani drugač, kakor z zopernostmi. Sovražnik namreč stori junaka, kakor vihar úri mornarja.

Dobrotni darovi.

Za Kompoljske pogorce v Dobrepoljski fari: Preč. gosp. J. Lesjak, fajm. v Kostanjevici, s farmani 15 gl. (iz tega 3 gl. za cerkev). — M. J. po g. Rozm. 1 gl. — G. F. E. 1 gl. — Iz Rudnika farmani 4 gl., č. g. A. Kerčon, župnik, 2 gl. — Duhovnja Sveta gora po č. g. fajm. Š. Kosmaču 8 gld. — Fara sv. Jakopa ob Savi po č. g. fajm. Val. Skulu 2 gl. 20 kr. — Iz Mernaške fare po preč. gosp. fajm. Ant. Mlakarju: Blag. gosp. baron Wambolt iz Hmelnika 10 gl.; fara 4 gl. 60 kr.

Za pogorce vasi Ovčjenjive v Mirnski fari: Po preč. g. fajm. A. Mlakarji 3 gl.

Za sv. Očeta: Blag. gosp. baron Wambolt iz Hmelnika 15 gl.

Za afrikanski misijon: Ana Merhar 1 gl.

Za sv. Detinstvo: G. F. E. 1 gl. — Iz Polhovega gradca po č. g. fajm. 10 gl. — Železniški otroci 1 gl.